

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.50

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izven nedej in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran račun št. 4797. Ogrske poštne
hran račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Obmejno delo.

Slovenska Krščansko-socialna Zveza za Koroško je zelo marljiva; socialni tečaj, ki ga je 20., 21. in 22. t. m. priredila v Celovcu, je menda že VI. v par letih njenega obstoja.

Socialni tečaj, ki smo ga včeraj zaključili, je bil prirejen za mladino in je imel namen koroške mladeniče seznaniti s krščansko mladeniško idejo ter jim podati nekaj podlage, da morejo tudi na Koroškem začeti uspešno delati na tem polju. Trajal je tri dni in so se vsak dan vršila po štiri predavanja v mali dvorani hotela Trabesinger; vsak večer se je vršil poučen razgovor.

Tvarina se je obdelala vestno; predavali so: dr. Lenard, urednik Smodej, kaplan Ogris, koncipient dr. Jesenko, zadružni revizor Schöff in iz Ljubljane I. Podlesnik ter Fr. Terseglav.

Obravnavale so se sledeče stvari: katoliška vera in ugovori zoper njo, splošno društveno in socialno vprašanje, časopisje, politična izobrazba in temeljni pojmi upravnega življenja, gospodarska organizacija, vodilna načela mladeniškega gibanja, treznost, kako se v družtvih in v Orlu praktično dela.

Tečaja se je udeležilo nekako 50 mladeničev; iz Sv. Tomaža 1, Dobričevci 2, Homca 1, St. Jakoba v Rožu 3, Globasnice 3, Slovenje vasi 1, Šmarjete 1, St. Lenarta 3, Možice 2, Vogrč 1, Črne 2, Smihela pri Pliberku 2, Pliberka 1, Prevalj 3, Bilčevasi 1, Zitarevasi 1, Rekarjevasi 1, Podravlj 1, Železne Kaplje 5, Melvič 2, Rute 1 in še nekaj drugih.

Sklenilo se je tudi agitirati, da se avgusta meseca čimveč koroških Slovencev udeleži velikega katoliškega slovensko-hrvaškega mladinskega shoda v Ljubljani.

Upamo, da bode tudi ta tečaj, kakor vsi drugi, rodil nemajhne sadove za napredek krščanske slovenske misli v Korotanu.

Shod v Vodmatu.

(Dalle.)

Liberalno mestno gospodarstvo.

Profesor K. Dermastja se za hvali govorniku za temeljita izvajanja ter ožigosa nato v krepkih besedah bivše liberalno občinsko gospodarstvo. Kar smo imeli v zadnjem času liberal-

nih shodov, smo na njih zaman iskali računov o bivšem občinskem gospodarstvu. Na naše dreganje je Ribnikar končno odgovoril na žalostnem shodu pri Marčanu ter trdil, »da bi ne bil bivši napredni občinski svet skrbel tudi za takozvane nižje sloje, je velika neresnica«. Kot dokaz je navajal, da je ta falirani občinski svet ustanovil mestno posredovalnico, ki posluje mirno, a vztrajno in blagodejno, kakor je poročal »Narod«. Mirno gotovo posluje in še tako mirno, da še danes druge zasebne posredovalnice prav izvrstno izhajajo, kar je znamenje, da ta mestna naprava ni v pravih rokah in si ni pridobila zaupanja. Sicer so pa druga mesta imela že davno prej lastne posredovalnice za delo. Dalje je navajal mestno kopelj. Vsa druga mesta so šla tozadevno Ljubljani z zgledom naprej. Vemo pa vsi da ta mestna kopelj ne odgovarja zahtevam niti v enem, niti v drugem oziru. Nadalje je govoril o uvedbi šolskih zdravnikov. Ne govoril bi o motivih imenovanja teh zdravnikov, niti o tem, kako je mogel biti imenovan zdravnik-specijalist za bolezni, kakršnih otroci nimajo. Enkrat na mesec pride šolski zdravnik pogledat v šolo in svetuje otroku, če je bolan naj gre k zdravniku. Žalibog, starši pogostokrat vedo, da je treba iti k zdravniku, a kaj — ko denarja ni. Imenovani šolski zdravniki bi morali tudi zdraviti, ne pa samo gledati. Naštevaj je Ribnikar še mestni ambulatorij in dejstvo, da se pošiljajo otroci v Gradež in Paradiž, glede česar pa bi bil bolje storil, da bi bil tih, zlasti glede zadnjega. Pogrešil sem pa dejstvo, ki ga Ribnikar tako rad navaja, namreč v zadevi užitninskih paznikov. Vprašam le, ali je to tako veliko socialno delo, ako je bivši občinski svet skrajšal užitninskim paznikom 24urno službo na 12 ur? Kako skrbje za užitninske paznike liberalci, dokazuje tudi sledeče. Na Hrvaškem trgu so postavili za užitninskega paznika kolibo, zraven pa postavili stranišče. To kar liberalni prvak ne bi naredil svojemu psu, da bi ga zaprl v stranišče, to so naredili liberalci užitninskim paznikom.

Liberalna ljubezen do nižjih slojev.

Poznamo ljubezen liberalcev do nižjih slojev in dobro se še spominjamo, ko je bivši ljubljanski podžupan dr. Bleiweis izjavil, da višja dekliska šola ni za otroke nižjih slojev. Naše mnenje pa je, da če bočeje bogatini imeti kaj posebnega zase, naj plačajo sami. Povedal tudi še ni Ribnikar,

kako so liberalci rešili stanovanjsko vprašanje. Vsled tega, ker se ni rešilo, so v prvi vrsti prizadeti trgovci in obrtniki, ker gre ves zaslužek v ljubljansko okolico, namesto v mesto, koder bi lahko ljudje stanovali.

Liberalna žlahta.

V Ribnikarjevih govorih sem pogrešal tudi one točke, ki govori o plačah mestnih delavcev. Še za lastne delavce niso zgradili stanovanj. Na Kodeljevem so zgradili velikanske magacine za staro šaro. Ali bi ne mogli dvigniti ona poslopja za eno nadstropje ter jih prirediti za delavska stanovanja? Kaj še. Mestni svet so prodajali za slepo ceno Predoviču, ki je bil samo po imenu milijonar in ki je potem s tem svetom spekuliral. Imeli so pač srce, a samo za žlahto. Ko je n. pr. prišel vitez Bleiweis pl. Trstenški z Dunaja kot študent v Ljubljano, so takoj ustanovili zanj posebno službo tržni komisarijat. Ko pa se g. vitez ni več poljubilo pohajati po trgu med jajcami in kurami, so ustanovili takoj zopet zanj novo službo, županovo osebno tajništvo. Ali pa ste mogoče že kdaj čuli, da bi bil kak uradnik za svoje uradno delo še posebej plačan, kot je n. pr. mestni stavbni svetnik Duffe za nadzorstvo zgradbe državne obrtne šole. Tako dobro kot višjim, pa se ni godilo nižjim uradnikom pod mesnim gospodarstvom.

Liberalna volivna svojoda.

Nižje uradnike so nastavljal na magistratu, kakor tudi svojčas v deželnem odboru, samo začasno, da so jih imeli vedno v rokah ter da so jih mogli vedno vreči na cesto. Izjava deželnega glavarja pl. Šukljeja, da želi, naj deželni nastavljenec ne agitirajo proti S. L. S., je bila sila ponžna proti postopanju liberalcev in je deželni glavar izpolnil samo svojo dolžnost. Vprašamo pa, ali je bilo v obrambo volivne svobode, ko so delavce v prešičjih vozovih vlačili na volišče?

Ribnikarjeva voda in kanali.

Ribnikar je štel v zaslugo liberalni stranki, da ima Ljubljana vodovod, medtem ko je imela leta 1882 samo 12 javnih vodnjakov. To govori Ribnikar v času, ko skoro po celi deželi ne bo več vasi, ki bi ne imela svojega vodovoda. Spravil se je tudi na kanalizacijo. Mi pa povemo, da je še mnogo ulic po Ljubljani ki nimajo kanalov. Sicer pa naj gre Ribnikar poleti duhat in gledat ob Ljubljani, kako imenitno so vanjo izpeljani kanali. Če nima nosu

s svinčcem zalitega, bo imel tozadevno takoj bolj jasne misli. Splošno pa ni zasluga liberalcev, da teče skozi Ljubljano Ljubljaniča, ki je pravzaprav glavni kanal.

Ljubljanske javne zgradbe. — Liberalna korupcija.

Naštevaj je Ribnikar na omenjenem shodu javne zgradbe v Ljubljani. Ali jih je mogoče zgradil mestni svet? Mi pa vemo, da je bivši mestni svet zabil v Ljubljani zgradbo poslopja, pri kateri bi ljubljanski obrtniki zelo veliko zaslužili še sedaj in tudi v naprej, namreč zgradbo škofovih zavodov. Vemo tudi, da je mestni svet preprečil zgradbo hiš z malimi stanovanji ter da je zabil Pongratzu prezidati kurarno v delavska stanovanja. Malo je govoril Ribnikar o poslopih, ki jih je zgradilo mesto. Menda mu pravi vest, da je boljše ako molči. Zato je pa dobro, da mi malo o njih govorimo. Oglejmo si »Mestni dom«, ki je najmanj za 300 tisoč kron predrag, ako vpoštevamo, da bi se za izdani denar napravilo kaj boljšega. Vojaški uradi v »Mestnem domu« so taki, da je poniževalno za doletne uradnike, sedeti v »onih luknjah. Enako je s pisarno za električne potrebščine. Ali bi ne mogli zgraditi shrambe za gasilno orodje nasproti Elizabetni bolnici, kar bi ravno tako dobro služilo svojemu namenu, prostor na Cesarja Jožefa trgu pa bi mogoče porabili za zgradbo poslopja novega magistrata? Zlasti brezpredmetna je dvorana v »Mestnem domu«, ki je bila sezidana samo za Hribarja, da se je v njej enkrat na leto pokazal svojim volivcem. Mi nismo zoper gasilstvo, ako pravimo, da je »Mestni dom« ponesrečen. Za ognjegase bi se dala zgraditi drugod, na ravno tako pripravnem prostoru bolj praktična stavba. Istotako je nova Švicarija popolnoma nepotrebna stavba in osvetljuje samo poslovanje mestnega stavbnega urada. Ali ni to nekaj nečuvnega, ako se pri eni sami stavbi prekerati proračun za še enkrat toliko? Proračunana je bila Švicarija nekoliko nad 100.000 K, veljala pa je nad 200.000 K ter bo treba še vedno plačevati zanj. Staro Švicarijo, ki je za ljubljanske razmere zadoščala, so prodali pod roko za 2000 K nekemu človeku, ki pa jo je še isti večer prodal v Šiški nekemu za 9000 kron. (Klici: Sramota! Skandal!) Tako so liberalci gospodarili z mestnim premoženjem. In koliko denarja se je po nepotrebem zabilo v Jubilejni most? Ali bi ne bilo bolje porabiti po nepotrebem zaprav-

LISTEK.

Obisk pri Jugoslovanih.

Spisal Ivan Dolenc.
(Dalle.)

Manj prijazen pa je bil z nami načelnik samostana, ki ga Srbi imenujejo iguman (= grški hegumanos). Bržkone je mislil, da smo prišli iz kakih slabih namenov špijonirat po njegovi hiši. Hodil je okolu nas s hitrimi, trdimi koraki, da se nam je vsiljevala misel, da mu je najljubše, če se kmalu izgubimo. Pogostil nas je pa vendar s sli-vovko, pri kateri smo prigrizovali zelo slan kruh. Še na kosilo so nas vabili, a zdí se mi, da samo zato, ker so vedeli, da ne bomo ostali, ker nas je pred samostanom čakal voznik. Poslovili smo se od menihov, zlasti od prijaznega starca, prav prijateljski. Lepa podoba v zatišju idilično ležečega samostana mi pa stopi še večkrat pred duševne oči.

II. V BOSNI.

Preko Bosenskega Broda v Travnik.

Posebna čustva so me obhajala, ko sem se vozil iz Šida v Bosenski Brod,

kjer sem imel stopiti na bosenska tla. Ze v ljudski šoli sem zgražaoč se čital brošuro o okupaciji Bosne. Notri so bile slike ki so predstavljale krvoločnost Turčinov. Kristjani so umirali, nabode-ni na kole, otroci so se zvižali v mukah, obešeni za pete itd. Moje naziranje o Turkih je izpopolnil še sestanovalec, ki se je odlikoval po čudoviti spretnosti v laganju. On je preživel nekaj let v Trstu in je meni, neukemu hribovcu, pravil o Turkih stvari, da sem bil ves prestrašen, ko je prišel v mesto Bošnjak s svojo »kramo«. Na Dunaju sem občudoval večkrat orjaške postave bosenskih vojakov. Kakšna pač mora biti dežela, ki rodi take sinove? Vrh tega ima Bosna za nas še ta velik mlik, da pridemo na ta način mi okcidentalci v najlažji stik z orientom in sloviti islamom.

Imel sem vozni listek od Šida do Slavonskega Broda, katerega loči od Bosenskega Broda most čez Savo. Pri vožnji v Bosenski Brod je zahteval iz-prevodnik od vsakega izmed nas treh tujcev (prelata Kalana, monsignora Cankarja in mene), da doplačamo za vožnjo čez Savo po 40 vinarjev. Spravil je šest desetih, nam pa ni dal za to ni-kakega potrdila. Tudi zapisal si tega ni nikamor ampak si je menda kar za-pomnil. »Smo že med Turki,« sem si

mislil, ko vlak naenkrat obstane in ni bilo ne časa, ne volje pričkatí se z iz-prevodnikom. Došli smo v Bosenski Brod kmalu po polnoči. Ker smo se načeloma vozili po tujih krajih samo podnevi in nas tudi ni bila volja pokva-riti si cel dan z vožnjo ponoči, smo spali tri ure v najbližjem hotelu. Slu-žabnik-moslim je čakal, da mu damo črevlje osnažiti. Jaz jih nisem hotel po-staviti pred vrata, češ, naj mi jih mrcina odnese — kdo ga bo lovil zju-traj, ko itak vstanem najrajši v zad-njem trenutku, ko je treba oditi! Tudi se ne grem v Bosno ženit, da bi moral biti Bogve kako eleganten. Sicer je pa bila moja smešna nezaupnost čisto brez podlage, ker ko sem si zjutraj ogledal natančneje našega Turka, je naredil name vtis prav solidnega in zaneslji-vega služabnika, prav kakor mora biti »ein treuer Diener seines Herrn«.

Zjutraj ob petih se vsedemo v kupé drugega razreda. Tu pa moram pohva-liti bosenske železnice, dasi so vse ozkotirne, kar je menda velika neum-nost. Vsak oddelek II. razreda ima namreč samo štiri sedeže, na vsaki strani dva. Vsak potnik ima svoj fotelj, v katerem se prav udobno sedi, in svoje okno, da opazuje okolico. Oddelek ima vrhutega dvoje zagrinjal, tako da se lahko razdeli v dve čisto separirani

polovici. Dva fotelja se pa dasta zdru-žiti v en divan; v slučaju da promet ni velik, lahko torej v II. razredu tudi ležite.

Kmalu so se nam zablížčali na-sproti minareti vaških džamijs. Noša se kar namah čisto izpremeni. Fes in tur-ban stopita na mesto klobuka. Hlače se nosijo v vseh mogočih oblikah. Po barvi širokega pasu se sklepa lahko na konfesijo njegovega posestnika. Moha-medanci nosijo navadno zelene ali vsaj zelenoprase pasove, kristjani pa rdeče. Srbi pa Bošnjak navadno od-peto, da se vidi do solca ožgane orjaške prsi. Telovnika mnogi niti ni-majo ne. Pomislil sem pri tem, kako nosimo mi tudi poleti te vražje ovrat-nike, katerih se v teku let še vedno ne morem privaditi, in sem pomiloval pri tem našo nošo. Bošnjak pa hodi več-krat še pozimi z odpeto srajco, najsi mu leti sneg v nedrje.

Mohamedank sem videl na deželi silno malo, ker na polju delajo le po nekaterih krajih. Pač pa smo srečavali dosti krščanskih žen in deklet v pri-prosti beli obleki. Moških se pa vidi povsod dosti. Ta jaše malega konjiča; oni je obložil svoje živinče s senom, da se komaj vidi izpod svojega tovora; drugemu zopet nosi konj drva itd. Nam, ki tega nismo vajeni, nudi naj-

Ijeni denar za odkup hiš na Sv. Petra cesti, ki je škandal in sramota z ozirom na prometne razmere, ter to cesto primerno regulirati.

Dvomliva Hribarjeva zasluga.

Kaj pa z zgradbo državne obrtne šole? Tudi tam so se pokazali v vsej svoj nagoti, ker se niso, ko so delali načrt, niti prepričali, kak je temelj. Vso akcijo, katero so proslavljali za veliko zaslugo Hribarjevo, moramo imenovati popolnoma ponesrečeno. Zakaj? 1. Ker tisti potresni dolg bi se bil tako ali tako odpisal. 2. Ker bo zgradba stala precej stotisočev več kakor pa odpuščeni dolg. Država sama bi bila prejalšeje prisiljena graditi to šolo na lastne stroške.

Liberalci prijatelji obrtništva?

Mislím, da to zadostuje, da zamore vsak trezno misleč človek spregledati, kako slabo, kako nespametno je bilo gospodarstvo bivše liberalne večine na ljubljanskem mestnem magistratu. S tem bi lahko končal. Vendar hočem omeniti še nekaj in to je dejstvo, kako radi se ponašajo liberalci s tem, da so oni sami prijatelji obrtništva. Tudi tukaj se dičijo liberalci s pavovim perjem. Ne rečem, da se ni nekaterim, ki so drčili za njimi skozi drn in strn, dobro godilo. Ali večina obrtništva ni našla nobene zaslombe pri bivši liberalni večini. Ne bodem govoril o oddaji mizarjskih del pri obrtni šoli, dasiravno bi bilo jako hvaležno delo raziskavati, ali so bile res merodajne za oddajo del produktivni zadrugi na Viču samo protifarške simpatije, temveč tudi kake zveze liberalnega denarnega zavoda s to produktivno zadrugo. Tudi ne bodem govoril, kako se to sklada s stanovsko zavestjo tudi liberalnih obrtnikov, ako taisti mirno prenašajo tako zapostavljenost svojih tovarišev ene cele panoge.

Navesti hočem le par slučajev, ki posebno osvetljujejo liberalno ljubezen do obrtništva.

Hribarjeva skrb za obrtnike.

Ko se je šlo za to, da se nastavi mestni vrtnar, ni našel g. župan nobenega, ki bi bil zmožen. Šel je na Češko. Ali ni to poniževalno za cel stan vrtnarjev v Ljubljani. — In ako niso v to izvežbani, naj bi poslal domačina med svet, da se priučí. Prepričan sem, da bi se več naučil kakor pa g. inženir Koch, ki se vozi na mestne stroške okolu, potem pa napravi take proračune in take ponesrečene načrte, kakor jih je napravil za hotel Tivoli. (Klic: In za regulacijo Ljubljane!) Posebno se kaže ljubezen liberalcev do obrtniškega stanu v postopanju bivšega občinskega sveta nasproti obrtnikom začetnikom. Tako so delo, ki je bilo že oddano, vzeli obrtniku, zato ker so zvedeli, da ni njihov pristaš. Če so prijatelji stanu, kot takega, potem se oni ne bi smeli ozirati na mišljenje pri oddaji, najmanj pa oddano delo odvzeti.

Ravno tako so drugemu, ki je začel stavbeno obrt, metali polena pod noge zato, ker so se bali, da ne bi vzrasel v temu podjetnemu možu liberalnim stavbenikom kak konkurent. Slednje govorim iz lastne skušnje, zato tudi lahko trdim, da so liberalci škodljivci obrtnega stanu.

Ribnikarjeve laži.

Ribnikar je govoril tudi o tem na shodu, kakí sovražniki obrti so klerikalci. Prosil je za poročevalca »Slovenskega Naroda«, da o tem ne poroča, ker

večji užitek pogled na to orientalsko življenje; šetal sem se v Travniku in Sarajevu po turškem sejmišču (šaršiji) in oko se mi ni moglo nagledati tega pestrega življenja. Častiti stari moslimi z mrkim pogledom, bogati ponosni begi v svileni opravi, razcapani turški berači, kateri prosijo tudi po krščanskih samostanih, visokorasli mladci z razgaljenimi prsi in zavihanimi rokavi, da se vidijo kosmate roke do laktov, z visokim fesom na glavi — vse to se izprehaja mirno po ulicah, nikomur se menda nikamor ne mudi. Pač! Tri zakrite Turkinje hitijo tam s hitrim, plahim korakom skozi množico samozvestnih »muškarcev«. To je tipičen prizor, ki se ti nudi v vsakem večjem turškem selu in ki povzroči, da se ti zdi Bosna čisto nov svet.

Sicer pa spominjajo bosenske pokrajine zelo na naše kraje. Rodovito hribovje, po katerem stoje male hišice, okrog katerih se vrste njive in travniki, nas spominja na nekatere pokrajine Dolenjske. Cudil sem se, ko sem videl po več krajih, da Bošnjaki pšenice ne požanje, ampak jo pokosi, zgrabi na kup in omane z živino. Nekateri posestniki pa žito vendar žanjejo radi slame, ki se na ta način boljše ohrani.

(Dalje prihodnjik.)

misli govoriti isto še enkrat na shodu obrtnikov. Jaz želim g. Ribnikarju vse dobro in mu ne privoščim prevelike blamaže, zato naj takih budalosti nikar več ne navaja, kakor jih je pri Marčanu v dokaz temu, da so največji sovražniki obrtnikov klerikalci.

Dve budalosti je navajal:

1. Tovarno v Marijinem domu,
2. da imajo frančiškani na Viču mizarje.

Če misli s takimi budalostmi ustvariti za liberalno stranko ugodno razpoloženje med obrtniki, potem se jako moti. Če se mu pa posreči ustvariti ga s takimi neumnostmi, potem jaz obžalujem obrtnike, da so tako malo razsodni in se dajo na tak lahek način zapeljati. Neumnosti so to, ker ne frančiškani in ne usmiljenke v Marijinem domu niso sovražniki obrtniškega stanu, ampak velepodjetja, ki združujejo vse panoge obrti v eni roki in zato zamorejo delati za take cene, pri katerih navadni obrtnik ali sploh ne more ali pa le s težavo more izhajati. Kdo pa je ustvaril ta velepodjetja in to veleindustrijo, kakor ravno liberalizem s svojo svobodno konkurenco, in zato si vsak obrtnik, ki gre z liberalci, sam jamo koplje, v katero bode prejel slej padel. Ribnikar je brihtna glava! Zraven Marijinega doma sta dva skladišča Arko-ta in pogrebne družstva »Concordie«. Ribnikar je videl, kako so iz teh skladišč vozili krste in brihtna glava je takoj pogruntala: Aha, usmiljenke imajo tovarno za mrtvaške krste. (Buren smeh.) Na Viču pa imajo frančiškani dva bratra, ki se v svojih prostih urah bavita z mizarstvom. Ali ni bolje, da frančiškani delajo sami, kot pa da bi prosili za cerkev milodare? Ribnikar bi bil prvi, ki bi vpil o milodarjih za viško cerkev, kljub temu, da bi sam ničesar ne dal. (Smeh.)

Konec liberalnega gospodarstva.

Jaz mislim, da ste iz teh kratkih besedi izprevideli, da gospodarstvo bivše liberalne večine v mestnem svetu ljubljanskem ni bilo tako, da bi zamoglo biti koristno za mesto samo in njega celo prebivalstvo. Jaz upam, da ste prišli do prepričanja, da mora biti temu slabemu gospodarstvu konec in da morajo priti na krmičo možje, ki bodo neglede na desno in levo skrbeli za procvit mesta in za dobrobit vseh slojev mestnega prebivalstva. In ako ste o tem prepričani, potem je pa dolžnost tega prepričanja, da dela vsak po svojih močeh na to, da se vrže staro, le maloštevilnim izvoljencem koristno gospodarstvo in da se vpelje novo gospodarstvo. Zato mora vsak izmed vas po svojih močeh agitirati pri svojih prijateljih in prijateljicah in če bode storil vsak svojo dolžnost, potem trdno upam, da bode meseca avgusta konec liberalnega gospodarstva. (Burno odobravanje.)

Izvajanjem g. govornika je sledilo živahno odobravanje, nakar se je shod zaključil.

Slovensko gledališče.

Voznik Henšel. Igra spada med naturalistične drame Hauptmannove in je eno njegovih najboljših del. Surovosti naturalistične šole ni najti v tem delu; dialog je naraven in krepak, značaji ostro očitani, z eno besedo delo, ki ga je napisal »pesnik«. Obravnava problem kazni za prelomljeno obljubo. — Igralo se je obče dobro. Henšel je bil Verovšek. Bil je prav dober. Vzorna maska in umerjeno-premišljene kretnje so ga na zunaj označevale; timbre glasu in moderno pavziranje v govorjeni besedi so pričale o poglobitvi značaja. Nekaj posebnega so bili prizori, kjer stopa usmiljenje do žene in otroka v ospredje. Priprosta gesta Verovškova in njegov pogled so bili tu naravnost nedosežni. V zadnjem dejanju pa je bil preveč enoličen. — Da ni šla Danilova v Trst, bi še danes ne vedeli, kaj imamo v njej, ker bi brez Trsta — sploh ne dobila vloga. Tako pa smo ji za Hano upravi hvaležni. Če bi šla s to ulogo na gostovanje, bi dobila brezdvomno angement. Samo krike naj bi omejila. Bila sta Hana in Henšel dve kreaciji, ki sta vredni, da se jih vidi. Bukšekova — žena Henšelova je pokazala, da je usposobljena za večje vloge; bila je naravna in brez patosa. To ji gre v veliko hvalo. Bohuslav (Siebenhaar) nam je topot manj ugajal, ker se ni dvignil nad srednji nivo, dočim smo pri njem vajeni kaj posebnega. Veselil nas je Povhetov Wermelskirch, ki je bil resna karakterna studija. S Simačkovim Waltherjem se nismo mogli sprijazniti, ker je bil šablonski rešeneur. Tip, ki bi ne delal nečasti Reinharthu, je bil Danilov Hauffe, vzoren v igri in maski. Bukškov Franc nam je potrdil vero v njegov talent; isto Pečkov

Fabič, ki se je uživel v to ulogo in je vsako drugo pojmovanje o njej naplačno. Le tako naprej! Skrbnišek iz Georgeja ni ustvaril tipa, ki je. Francika (Iličičeva) je bila preveč naivna, a premalo prefrigana! Hildebrandt je epizoda, ki jo je Molek igral dobro. — Par energičnih črt koncem IV. dejanja in izdatna okrajšava V. dejanja bi ne bilo v škodo igri. Konec je bil naznanjen po 10. uri, a bil faktično ob 11. uri. Režija je bila vestna in dobra. V celoti jako lepa predstava.

d. d.

Dnevne novice.

+ **Slovenci in čehi.** — **Odgovor mladočehom.** »České slovo«, glasilo narodnih socialcev, v uvodniku krepko brani »Slovenca« in dr. Šustersiča proti napadom mladočeskega glasila. Očitania »Slovenčeva«, pravi »České slovo«, »niso naslovljena pavšalno na vse češke politike, ampak naj si jih obdrže le oni gospodje, katerim se prav podajo — namreč gospodje mladočehi. Nato citira »České slovo« članek »Slovenčev« in nadaljuje: »Iz »Slovenčeva« članka ne veje nobena neprijaznost proti češkemu narodu in pri »Narodnih Listih« se bodo morali že privaditi, da Penizek, »Narodni Listy« in mladočeski klub niso češki narod. Čas je že, da glasilo praške delniške tiskarne neha s svojim hujskanjem, ki je postalo pri prizadevanju nekaterih mladočehov, da bi pardonirali Bie-nert-hovo vladu, že jako sumljivo.« »České Slovo« pravi, da niso bili češki narodni socialci niti hip v dvomu, da jim najbolje kaže, zvezati se s »Slovenskim klubom«. »Če se pa zdaj čudijo mladočehi in realisti, da smo se zavezali s »klerikalci«, izjavljamo, da je vse naše delo namenjeno smotru, da se uirdi opozicionalna »Slovenska Enota«. Da imajo pri temveč poguma in brezobzirnosti proti vladi slovenski »klerikalci«, kakor pa mladočehi in realisti, ni naša krivda. Mi gremo s Slovani opozicionalno proti vladi, a mladočehi in realisti, kakor Masaryk in Drtina gredo v češkem klubu roko v roki s češkimi »klerikalci« pod vodstvom bratov Myslivcev. Ironija usode pa je hotela, da so češki »klerikalci« mnogokrat radikalnejši, nego mladočehi in realisti skupaj.« Kakor se vidi, hujskanje nekaterih ljudi, ki hočejo v kalnem ribariti, tudi pri Čehih ne bo prodrlo, dasi imajo očitno tudi Čehi svoje — Poje.

+ **Hrvatska industrija in Slovenci.** Ugledni »Hrvatski Trgovački List« v Zagrebu piše v svoji zadnji številki pod naslovom: »Posnemajmo Slovence!«, tako-le: »Kako bratje Slovenci razumejo svojo domoljubno dolžnost, naj služi sledeči primer: Z zanesljive strani izve-mo, da je eno ljubljanskih prosvet-nih društev (»Slovenska Straža«! Op. ur.) s tukajšnjo papirnico sklenilo pet-letni dogovor za dobavo vsakovrstnega papirja. Čeprav se v neposredni bližini Ljubljane nahaja velika nemška tovar-na papirja, je slovensko društvo ven-dar dalo prednost hrvaški tovarni. Ta vest bo gotovo vsakega rodoljuba vza-dostila in bi bilo le želeči, da bi tudi naša domača društva, podjetja in poedinci posnemali naše brate Sloven-ce!« — Tako »Slovenska Straža« vrši svojo vzvišeno nalogo in v medsebojno pomoč podaja roko bratom Hrvatom. Pokažimo da stojimo vsi Slovenci za njo in kupujemo le ono blago, ki se pro-daja pod njenim imenom!

+ **Umrl je danes** ob 2. uri zjutraj v Črnem Vrhu pri Idriji ondočni župan in poštar, posestnik gosp. Dominik Rudolf, zvest, požrtvovalen pristaš S. L. S., ki je v najhujših bojih bil vedno v prvih vrstah. Bog mu plačaj njegovo delo, njegovo velespoštovano rodbino, s katero v globoki žalosti stoji ob pokojnikovi krsti vsa S. L. S., pa tolaži! Dominiku Rudolfu ostane med nami trajen, zvest spomin!

+ **Izpremembe v graškem zbornem poveljstvu.** Na mesto višjega poveljnika domobraskih čet generala Oskarja Parmanna pride general Karol Schi-kofsky, za novega zbornega poveljnika tretjega armadnega zbora pa bo imeno-van fml. Karol baron Pflanzler Baltin, sedaj poveljnik četrte infanterijske di-vizije v Brnu.

+ **Umrl je dne 22. t. m.** v sredo zjutraj ob 4. uri g. Maks Gutmann, uradnik-blagajnik v papirnici na Vev-čah. Rojen kot sin okrajnega glavarja v Fürstfeldnu na Štirskem leta 1680. Služboval je pri trdniki Leykam-Josefs-tal nad 25 let. Zapušča vdovo Brigito, roj. Tonsern in nedoraslega sina in hčer.

+ **Goriš in Furlani v Ameriko.** Sko-ro vsaki dan zapuščajo Furlani z Goriškega svojo domačijo in gredo v Ameri-ko. 20. t. m. jih je zopet odšlo 200 iz Vil-

le Vicentine, Skodovake in Červinjana. Pretekle tedne jih je šlo skupaj že nad 1000.

+ **Smrtna kosa.** V Gorici je umrla 81letna mati g. župnika Janeza Kok o-sarja, dalje je umrl v Podmeltu 84 let stari oče g. černoškega dekana Mu-rovca. Obema gospodoma iskreno sožalje. — V Gorici je umrl 22. t. m. 83 let stari Peter Plešničar, c. kr. goz-dar v pokoju. N. v m. p.!

+ **Iz Gorij 22. februarja 1911.** Oni človek, ki hodi po župniščih in drugih boljših hišah, kjer se izdaja kakor mu bolj kaže, za brata, bratranca ali hlap-ca mojega, češ, da nakupuje za-me ko-nje, je navaden slepar, pred katerim svarim prijatelje in znance. Opozorim pa varstvene organe, naj tega roko-njača zasledujejo in izroče sodišču. I. Piber, župnik.

+ **Očeta neveste med poroko za-de-la kap.** Iz Prežganja pri Litiji. Dne 6. februarja se je zgodil v Prežganju št. 2. čuden slučaj. Hči posestnika Antona Illovar je šla k poroki, oče njen je bil silno vesel, še ukal je, toda predno je poroka minula, je bil že mrlič; zadela ga je kap. Pač žalostno za nevesto, ža-lostno za ženitovanje.

+ **Analfabetizem v Istri.** Po zadnji statistiki je v Istri analfabetov: v okra-ju Pazin 50 odstotkov, Pula 35 odstot-kov, Rovinj 25 odstotkov, Poreč 60 odstotkov, Koper 46 odstotkov, Volosko 32 odstotkov, Lošinj 40 odstotkov, Krk 32 odstotkov — povprečno 40 odstotkov. Hrvaških otrok brez šole je 12.000. Pro-šenj, da bi otvorili hrvaške šole v Istri, je 60. Ako računamo, da vsaka šola od-govarja 100 otrokom, bi bilo že preskrb-ljeno za 6000 otrok, ko bi otvorili zapro-šene šole. 4000 naših otrok je v rene-gatskih šolah!! A kakih 24.000 hrva-ških in slovenskih otrok je v naših šo-lah. To so krogle številke. A značilno in veleinteresantno dejstvo je, da Itali-jani — dasi imajo v razmerju s števi-lom prebivalstva preveč šol — imajo vendar okolu 22.000 analfabetov! Naših je šestkrat toliko. Ali še jasneje: na 10 Italijanov spadata 2 analfabeta, a med 10 našimi jih je 6! To je že krivica!

+ **Umrl je kontreadmiral Friderik Müller** pl. Elblein.

+ **Iz sodne službe.** Za sodna kanc-lista sta bila imenovana orožniški stražmojster Friderik Trampuš pri okrajni sodnji v Kranjski gori in top-ničar sedmega topničarskega polka Iv. Pajk pri okrajni sodnji v Ljutomeru.

+ **Sprijem gojenk na deželno go-spodinjsko šolo na Vrhniki.** Na gospo-dinjski šoli na Vrhniki se prične dne 15. marca t. l. nov gospodinjski tečaj, ki bo trajal eno leto. Gojenke pridejo po dva dni na teden v šolo. Pouk je brez-plačen; samo za one dneve ko so v šoli imajo plačati za hrano po 50 v na dan. Dne 15. aprila t. l. se prične polletni go-spodinjski tečaj, ki bo trajal do 15. ok-tobra t. l. Gojenke polletnega gospo-dinjskega tečaja morajo stanovati v šoli in so pod nadzorstvom č. šolskih sester. Hrano dobivajo v zavodu. Za pouk, hrano in perilo plačajo po 30 K na mesec. Za sprejem se je oglasiti pis-meno ali ustno pri vodstvu deželne go-spodinjske šole na Vrhniki do 10. mar-ca t. l. Natančnejša pojasnila, učni na-črti in organizacija šole so pri vodstvu brezplačno na razpolago.

+ **»Narodna posojilnica in hranil-nica«** je naslov zavodu, ki ga snuje N. D. O. v Trstu.

+ **Naglama je umrl v Clevelandu** v Ameriki trgovec Anton Anžlovar, doma iz vasi Škoflje pri Št. Vidu na Dolenjskem.

+ **Novo morsko kopališče pri Pu-lju.** Notranje ministrstvo je sporazum-no z trgovskim ministrstvom in onim za javna dela izdalo berolinskim indu-strijem Gustavu Klink, Emilu Lauer in Jakobu Cumar dovoljenje za ustano-vitev delniške družbe pod imenom: »Valbaudon«, zdraviliščna in kopali-ščna delniška družba s sedežem v Tr-stu. Pravila nove delniške družbe so potrjena. Prvotni akcijski kapital zna-ša 450.000 K ki je razdeljen na 2250 del-nic po 200 K. Nova delniška družba na-merava ustanoviti morsko kopališče, zgraditi hotel in zdraviliški park itd. v Valbaudonu, ki leži sedem kilometrov od Pulja nasproti Brionov. Koncesi-onarji so tudi delničarji družbe »Ali-menta're«, ki ima v Valbaudonu tovar-no za konzerve. Kopališče bi bilo zveza-no po električni železnici s Puljem in Fasano.

+ **Utopljenca** so dne 21. t. m. v to-rek potegnili iz Save Podgradom. Mož je tu nepoznan, star 45 do 50 let, mo-čan, velik, po obleki soditi delavec. V-česu je imel okrogel uhan. V vodi je moral biti že več mesecev. Po obdukciji je bil žrtev grenkega. Komur je kaj znano o njem, se prosi, da naznani župnemu uradu D. M. Polje.

+ **Zadružni šivo na Hrvaškem** v Hrvaški in Slavoniji je 222 kmečkih za-

drug s 35 000 člani. Skupni kapital na železih in rez. zakladih znaša 800.000 K. v Bosni in Hercegovini je krog 40 hrvaških kmečkih združenj z matico Hrv. združenju banko v Sarajevu.

— **Požar.** Dne 21. t. m. popoldan je izbruhnil koncem prešičevih hlevov posestnika Janeza Ambroša v Zgornjem Kašlju ogenj, kateri bi vsled viharja gotovo vpepelil več bližnjih poslopij, da nista Anton Robida in Janez Lovša ognja takoj v začetku zadušila. Kako je ogenj nastal, ni znano.

VAŽNA POMORSKA IZNAJDBA.

Poročnik avstrijske pomorske mornarice, Viktor Rožič, je dobil na Angliškem patent za stroj, ki ga je iznašel in s čegar pomočjo je mogoče, vedno določiti na visokem morju, na katerem mestu se ladja nahaja, bodisi to podnevi ali ponoči brez vsakega računanja ali opazovanja. Aparat namreč natančno zaznamuje avtomatično na zemljevidu pot, ki ga ladja prevozi in to neodvisno od kakih zunanjih vplivov, kakor tudi brez vsakega nadzorstva. Kdor pozna kompliciranost ladijskega magnetizma, razne deviacije in variacije, kakor tudi druge nepravilnosti z magnetno iglo, bo razumel, kolikoga pomena je novi stroj. Aparat je zelo duhovito konstruiran. Dosedanji poizkusi v megli, slabem vremenu in drugih slučajih na morju so dokazali, da aparat popolnoma korektno zaznamuje geografično dolžino in širino, v kateri plove ladja. Pri aparatu se morejo uporabljati vsakovrstni zemljevidi, samo da se primerno uravna vzvod, ki ima na koncu konico za črtanje poti na zemljevidu. — Isti iznajditelj je tudi iznašel motor ki vsebuje vse prednosti navadnih motorjev in parnih strojev.

Koroške novice.

k **Slovenec** so našli v Celovcu 554, leta 1900 jih je bilo 439. Torej vendar nekaj več. Seveda so jih veliko izbrisali. Vseh prebivalcev je naštetih 25.870 brez vojaštva.

k **Celovski mestni svet** je 21. t. m. obravnaval v tajni seji o predlogu obč. svetnika Wilfana, da se v Celovcu ustanovi korno poveljstvo.

k **V občini Podkloster** so našli 2375 Nemcev in 1585 Slovencev.

k **Poročil** se je dne 20. svenača t. l. Jože Katnik, posestnik Bizarjeve hiše na Ziljski Bistrici Koroško, z gđ. Marico Mihele, Kovačevo, istotam. Poročal je ženinov stric č. g. Franc Katnik, župnik na Brnci pri Beljaku. Bilo srečno!

DEŽELNA FINANČNA STISKA NA ČEŠKEM.

Iz Prage se poroča: Več okrajnih šolskih svetov na Češkem ni imelo ob koncu januarja denarja za izplačilo učiteljskih plač. Obrnili so se na deželni odbor s prošnjo, naj dovoli za izplačilo plač učiteljem predjem iz sredstev, ki so določena za izplačilo učiteljskih plač v nadaljnjih mesecih. Deželni odbor je to prošnjo odklonil ter sporočil deželnemu šolskemu svetu, da tega ne more prej dovoliti, dokler ne bo dovoljeno zvišanje deželnih doklad za prvi kvartal. Deželni šolski svet pa je nato sporočil deželnemu odboru, da je deželno finančno ravnanje naravnost davčnim uradom, naj izplačajo dotičnim okrajnim šolskim svetom polno vsoto, ki jo rabijo za izplačilo učiteljskih plač. Deželni odbor namerava pri deželnem šolskem svetu protestirati, ker brez njegove vednosti razpolaga državna uprava z deželnimi dokladi. — Češki deželni nadmaršal princ Lobkowitz je prišel na Dunaj predvčerajšnjim, da se pogaja z vlado radi ureditve deželnih financ. Računa se, da bodo ta pogajanja danes že končana.

Ljubljanske novice.

Ij **Liberalce vlečejo po Ljubljani.** Vsi dosedanji mnogoštevilni liberalni shodi bivši magistratni gospodi niso prinesli zaželjenega uspeha. Obratno! Dosedanji liberalni volivci namreč začudeno zmagujejo z glavo, češ, presneto mora bivše liberalno gospodarstvo na magistratu stati na slabih nogah, da se morajo liberalci sedaj tako pehati po Ljubljani. In zelo hudomušni in dovtipni Ljubljančanje večkrat liberalce pošteno navlečejo. Iz raznih krajev dobi liberalno vodstvo pozive, da je shod ondi silno potreben, da ga vse želi, ko pa prirede shod, pa »množice« narodnonaprednih volivcev nikjer ni — ljudje se mužajo doma liberalni bla-maži. Tako je bilo na liberalnem shodu v Trnovem preteklo nedeljo. 30 liberalcev iz raznih ljubljanskih okrajev in 30 socialnih demokratov. Nič ne pomena, da »napredna politična okrajna društva« tudi našim somišljenikom

pošiljajo »laskava« vabila: »Kot zaupnik (!) narodnonapredne stranke ste vabljeni« — ljudje so prejšnjega magistratnega gospodarstva siti, poleg tega si pa mislijo, da je pri stranki »Glavne« posojilnice nevarno biti »zaupnik«. Imenitno je predvčerajšnjim v ljubljanskem okraju nekdo potegnil liberalce. Navlekel jih je, da je pri Jurju na Poljanski cesti »klerikalni shod«, češ, da so »klerikalci razposlali cel kup vabil in uvedli tudi intenzivno osebno agitacijo«. Nihče naših somišljenikov v poljanskem okraju za to ni vedel, nihče ne ve za kaka vabila ali kaj sličnega — liberalci so pa nasledili in so poslali na »shod« 12 svojih mož, ki so govorili, »kako se bodeta Kregar in Štefe ustrašila, ko jih zagledata«. Može so pili, čakali in se končno jezili, da so bili tako potegnjeni. Tudi »Narod« se je naselil in včeraj piše o »klerikalnem shodu, ki se ni mogel vršiti« in »da ta stvar dokazuje, da so se ljubljanskemu prebivalstvu je le odpirati oči in da se vedno manjša krog tistih, ki so še nedavno — lepo drli za klerikalci«. Mi smo doslej mislili, da so Ljubljančanje slepo drli za liberalci, prepričani pa smo po takih pojavih, da so se Ljubljančanje resnično jele odpirati oči. Posebno velike oči dela menda bivši občinski svetnik Primožič, katerega so liberalci vedno izrabljivali, mu obljubovali delo pri obrtni šoli, pa ga pustili na cedilu, da je sedaj, oče devetih otrok, moral iti na Reko s trebuchom za kruhom. Ljudem, ki tako »delo« opazujejo, se res odpirajo oči in prazne fraze liberalnih prijateljev ljudstva se jim vedno bolj gabiyo. Zato pa liberalci zaslužijo da se jih vleče, najbolj jih bodo pa Ljubljančanje potegnili na dan volitev.

Ij **Pojemajoča liberalna moč.** Po preteku polnih treh mesecev se je sinoči vršil shod falitne liberalne stranke za Vodmat ob sila klaverni udeležbi liberalcev in v tesnem objemu s socialnimi demokrati. Ker liberalna moč v Vodmatu vedno bolj pojema, izbrali so si to pot za svoje farbarije še manjši lokal in tega pri Trškanih mami na Cegnarjevi ulici. To pa radi tega, da bodo zopet lažje trosili med svet laž, da je bil obsejni gostilniški prostor do zadnjega kotička zaseden. »Stu, stu, palca pa nož« so dejali Trškanov ata, ko so videli tako lepo liberalno in pa socialnodemokratsko družbo skupaj. Saj že bradat Miha, potem exsvetnik Pavšek in pa bodoči občinski kandidat Praprotnik zasedejo ravno polovico gostilniške sobe. Kam pa potem pridejo liberalni govorniki, in kak šaplja in pa drugi liberalci kakor Ivan Zupančič s svojim lepim Gherbazem, okrtičen švasar in drugi bojovníki za liberalno faliteto ter najmlajši praktikant Tomažič, ki bo menda v kratkem razstavil vse svoje dekrete. Še nekoga smo pogrešali, namreč nekega velikega gospoda iz Vodmata, ki čuje časih na dva imena, enkrat samkrat pa je krščen. Shod je bil tako klavern, da z odbor-niki, kar jih je še pri čitalnici, in pa s soc. demokratom Lavterjem ter njegovimi sociji je bilo navzočih komaj dvajset oseb in to še Trškanova mama pa ata povrh. Udrihanje je bilo običajno, ker kakor so že meseca novembra lanskega leta govorili, to so zopet sedaj ponovili. Liberalni stranki se v Vodmatu res tako slabo godi, da je vsega usmiljenja vredna.

Ij **Napadi mladinov na dr. Zajca.** Skoro v vsakem listu na prvih straneh uredništvo mladinskega lista napada dr. Zajca ter se na vsakovrstne načine laže o njem. Tudi danes je v mladinskem listu lažnjiv in zloben napad na dr. Zajca, na tretji strani pa stoji v upravniskem delu »Zahvala«, ki se tako-le glasi: »Mučila me je dolgotrajna bolezen in skoro sem že obupal, da še kdaj okrevam. Blagorodni gospod zdravnik dr. Zajc v Ljubljani, ki me je zdravil zadnji čas, se je zavzel zame z vso vmo in le njegova navodila in predpisana zdravila so me spravila iz nevarnosti, tako, da upam še doseči popolno okrevanje. Dolžnost me veže, da se imenovanemu gospodu zdravniku tem potom kar najpriskrbeje zahvalim in ga vsakomur najtopleje priporočam. — Vič, dne 19. februarja 1911. Božidar Zalokar.«

Ij **Javno predavanje v Trnovem.** Danes ob pol 8. uri zvečer je v prostorih »Izobraževalnega društva za Trnovo in Krakovo« (Konjušana ulica št. 4, pri Repniku) javno predavanje, na kar se opozarjajo somišljeniki.

Ij **Kesanje je veliko.** Liberalci v Trnovem zelo obžalujejo korak, ki so ga storili s tem, da so vzeli Trnovčanom in Krakovčanom nedolžno veselje do cipjega lova. Znano je vsem, da so ti ljudje želeli, da naj se strogo prepove loviti cipe, ko so jih vendar lovili od nekdaj. Taki so liberalci! V Trnovem svojim ljudem nasprotujejo; sedaj pa hodijo okrog tičarjev in agitirajo —

seveda nihče jih ne posluša, vsakdo jih odslovi. Trnovski liberalci so polni obljub in farbarije.

Ij **Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani** ima v nedeljo 26. t. m. ob 3. uri popoldne v svojih društvenih prostorih Sv. Petra cesta 101 (pri Podboju) prvo nadstropje, svoj drugi redni občni zbor. Dnevni red: govor, poročila društvenih funkcionarjev ter pregledovalcev računov, volitev odbora, ustanovitve in izvolitev ženskega odseka ter raznoterosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij **Pouk v poljščini.** Danes v četrtek 24. t. m. se zopet prične pouk v poljščini, ki je radi odsotnosti učitelja izostal nekaj ur. Začetek ob 6. uri. Lokal: Trgovska šola, Kongresni trg.

Ij **Poročil** se je danes v trnovski cerkvi g. Pavel Medic, učitelj, z gđ. Rozo Seliškaro. Mnogo sreče!

Ij **Društveno gibanje.** Deželna vlada je vzela na znanje ustanovitev narodno socialnega društva »Bratstvo« s sedežem v Ljubljani.

Ij **Dela v Gruberjevem prekopu.** Skoraj po trimesečnem odmoru so zopet začeli delati pred nekaj dnevi v Gruberjevem prekopu. Poglobljevanje in betoniranje tega prekopa bo letos končano, ako ne bo primanjkovalo delavcev in ne bo prevelika voda delo motila. Podjetje ima sedaj vposlenih okoli 100 uslužbencev, potrebuje pa jih okroglo 1000. V zimskih mesecih, zlasti lani v decembru, je voda male železniške tire zelo poškodovala ter je poglobljena mesta zasula z kamenjem in peskom. Ker so tla še zamrzla, se še ne morejo pričeti dela z velikim parnim strojem za kopanje zemlje. Pred vsem se bo sedaj izvažalo na Prulah nakopičeno kamenje k betonskim zidovom in prekopu. Parnik na Ljubljani vozi namreč že nekaj dni kamenje iz Podpeči v Ljubljano. Za prevažanje skal je v rabi pet velikih čolnov, šest se pa gradi. Delo se bo razvilo še le v začetku marca, ako bodo ugodne vremenske razmere in če bodo vse kategorije delavcev na razpolago. Betonski delavci bodo pričeli z delom že te dni; istotako se bo te dni pričelo zopet s tlakovanjem bregov in z nadaljnjim odstranjevanjem starega kamnitega zidu ob gornjem obrežju.

Ij **Izpit za tesarskega mojstra** je napravil pred izpraševalno komisijo v Ljubljani Franc Plečnik iz Hotedršice pri Logatcu.

Ij **Prememba posesti.** Poroča se nam, da g. Mesar svoje hiše v Florijanskih ulicah ni prodal g. Cotiču, pač pa namerava g. Cotič v g. Mesarjevi hiši otvoriti vinotoč.

Ij **Hazardisti.** Lansko leto je prišla policija dozdevnega 18letnega brezposelnega delavca Jurija Perpiča iz Siska, ki je imel pri sebi ponarejeni potni list, ker je od delavcev s hazardsko igro vabljial denar. Perpič je bil sodno kazni van, potem pa odgnan domov, odkoder se je zopet povrnil. Te dni ga je pa usoda doletela v Kolodvorski ulici, ker je s svojim tovarišem, nekim Lukom Vladičem, tudi iz Siska, zopet obigral nekega »Amerikanca« iz Zirov za 300 K., potem pa ga je, da bi oškodovanec ne mogel prijaviti ovadbe, gostilniški najemšček naglo spravil na kolodvor. Policija je pa kljub temu zvedela za sleparja in ga aretovala. Njegov sodrug Vladič se je zvečer zopet povrnil. Policija je tudi njega iskala, a ga je bil najemšček opozoril na pretečo nevarnost, vsled česar jo je zopet pravočasno pobrisal. Lov za njim je bil brezuspešen. Ker je bil pri detelji tudi najemšček in ker je dal Vladiču kot krivcu podpomoč, je policija tudi njega aretovala. Perpiča in najemščeka so izročili sodišču, za Vladičem se pa vrše še nadaljnje poizvedbe.

* **Vsem volivcem** priporočamo, da si nabavijo Občinski red in občinski volivni red za deželno stolno mesto Ljubljano, ki sta ga priredila dr. L. Pogachnik in dr. Ferd. Tomažič in je izšel v Katoliški bukvarni. Cena 80 v. — Ker se urno bliža čas občinskih volitev, je naravnost potrebno, da vsak volivec, predno gre volit, natančno prouči nova, važna določila volivnega reda. Vsake-mu bo služila v to svrhu kot najboljši in najbolj avtentičen vir knjižica, ki je izšla v zalogi Katoliške bukvarne v Ljubljani, ki je založila tudi občinski red in občinski volivni red za vojvodino Kranjsko; cena istotako le 80 v. Vse volivce opozarjamo na navedeni knjižici ter jih tople priporočamo.

Razne stvari.

Umrl je v Christianiji znani konvertist dr. Krogh-Tonning, ki je bil preje luteranski pastor, leta 1900 pa prestopil h katoličanstvu. Spisal je več apologetičnih del.

Samoumor češkega slikarja. Iz Prage poročajo, da se je češki akademični slikar Bogoljub N. Vlihasil ustrelil v neki gostilni. Vzroki samoumora niso znani.

Ruski teroristi na delu. V Varšavi so ruski teroristi ustrelili na okobovski ulici dva policijska stražnika. Napadalcu so ušli ter so na begu še streljali na svoje zasledovalce, pri čemur je bil še nek deček ranjen.

Nova Carnegijeva ustanova. Carnegie, znameniti ameriški milijonar, je ponudil danski vladi po ameriškem poslaniku v Kodanju ustanovo za ju-naske čine s kapitalom 100.000 dolarjev, in sicer v obliki letne rente 5000 dolarjev.

Velikanski snežni viharji v Rusiji so pozročili, da se je podrlo veliko hiš. S Kavkazom so prekinjene vse br-zojavne zveze. Na Ruskem Poljskem znaša mraz 22 stopinj.

Goreč vlak. V bližini postaje Wossnessenska se je vnel vagon III. razreda. Zgorelo je 7 potnikov, nevarno jih je pa ranjenih 32.

Hud požar, ki je pretresel Turčijo in Italijo, je povzročil, da se je pri Forliju podrlo več hiš in da je tudi deloma uničen Tecedorano. V monastirskem vijaletu je porušen del mesta Stahrove. V Solunu so razpokane hiše.

Zgorela je laška vojašnica v Ascayu, ob laško-tirolski meji. Vojaki so bežali še neoblečeni pri 18 stopinj mraza iz gorečega poslopja.

Telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

Budimpešta, 23. februarja. V plenarni seji se nadaljuje debata o proračunu zunanjega ministrstva. Govorili so danes: Soukup, Delugan, kateri se toplo zavzema za to, da bi trozvezne sile začele akcijo za razoroževanje in stavi resolucijo da bi se sklicala v to svrhu internacionalna konferenca, ter Klofač, ki se obrača zoper politiko barona Aehrenthala. Aehrenthal se je izpočetka hotel oprostiti vpliva Nemčije, in dočim je bila preje Avstrija sekundant Nemčije, je zdaj skušal doseči, da bi Avstriji sekundirala Nemčija. Toda Aehrenthal je, namesto da bi se oprl na Slované, nastopil proti slednjim in zlasti Čehi in Jugoslovani so občutili njegovo težko roko. Klofač priporoča pametno balkansko politiko in razoroženje. — Delo delegacije po vsej priliki ne bo preje končano kakor do 8. marca.

BARON BIENERTH.

Budimpešta, 23. februarja. Danes je sprejel cesar ministrskega predsednika barona Bienenrtha v daljši avdijenci.

DR. PATTAL.

Budimpešta, 23. februarja. Danes je dospel semkaj predsednik avstrijske poslanske zbornice dr. Robert Pattal in je obiskal predsednika ogrske poslanske zbornice Berceviczyja.

OPOZICIJA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 23. februarja. Vsled včerajšnjega sklepa košutovske stranke je pričakovati, da se opozicija oslabi in da bo mogoče bančno predlogo prihodnji teden spraviti skozi.

PASIVNA RESISTENCA V TRSTU.

Trst, 23. februarja. Kljub temu, da je položaj splošno neizpremenjen, vlada za gotovo misli, da bo resistenca še tekom tega tedna končana in da bodo uradniki že jutri začeli svojo službo opravljati normalno.

DOPOLNILNA VOLITEV V HRVAŠKI SABOR.

Zopet zmaga hrvatske seljačke stranke.

Zagreb, 23. februarja. V dugoselskem volivnem okraju je pri dopolnilni volitvi v hrvatski sabor izvojen z absolutno večino kandidat hrvatske seljačke stranke Predavec.

NEMŠKI CESAR GRE V RIM?

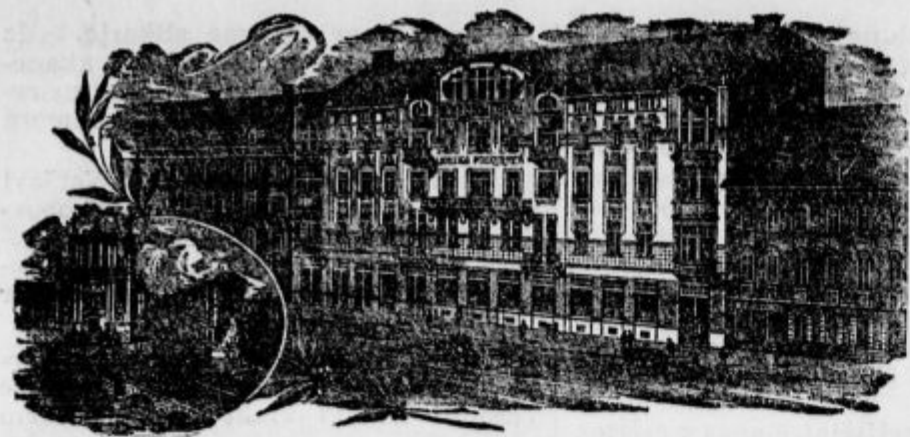
Rim, 23. februarja. Dočim se v dunajskih diplomatskih krogih z vso gotovostjo trdi, da se nemški cesar Viljem letos ne poda v Rim, se tu trdi, da potuje v Rim 18. aprila.

RUSKO-KITAJSKO RAZMERJE.

Petersburg, 23. februarja. Ruska vlada označuje kitajsko noto na ruski ultimatum za pripravo podlogo za nadaljnja pogajanja in smatra, da je kritično stanje premagano.

KUGA.

Harbin, 23. februarja. Kuga pojema. Zdaj umira na dan povprečno 10 do 20 ljudi. Iz Rima se poda v Mandžurijo profesor Galeotti, ki je iznašel serum zoper bubonsko kugo in hoče zdaj svoje sredstvo preizkusiti tudi na pljučni kugi.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6

vabi na

REDNI OBČNI ZBOR

ki se vrši 13. marca 1911 ob 5. uri pop. v združnih prostorih lastnega doma.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o potrditvi računa. 4. Sklepanje o porabi dobička. 5. Volitev nadzorstva petero članov. 6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva*. 7. Poročilo o izvršeni reviziji. 8. Slučajnosti.

Dr. Ivan Šusteršič, načelnik.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1911.

Josip Šiška, podnačelnik.

Poročilo za XV. upravno leto 1910 in izkaz hranilnih vlog se nahajata v tisku in bedeta po občnem zboru slavnemu p. n. občinstvu pri b'agajni brezplačno na razpolago, dokler ne bo zaloga stih pošla.

* V smislu §§ 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Karol Kauschegg, Ivan Kregar, Karol Pollak in Jean Bap. Pollak.

Denarni promet za leto 1910.

Prejemki		kron	vin.	Izdatki		kron	vin.
Račun opravičnih deležev:				Račun opravičnih deležev:			
Vplačila		984	—	Vrneni deleži		188	—
hranilnih vlog:				hranilnih vlog:			
Vloge		56293	6	Vzdignene hranilne vloge		520	023
tekoči:				tekoči:			
Vloge		32852	449	Posojila, vzdignene vloge in naložen denar pri raznih zavodih		33282	477
posojil:				posojil:			
Vrneni posojila		1155	205	Izplačana posojila		1756	379
menic:				menic:			
Plačila		1784	719	Eskomptovane menice		1746	848
efektov:				efektov:			
Prejemki		679	202	Nakupljeni efekti		760	654
nepremičnin:				nepremičnin:			
Sprejemki		774	18	Plačila in investijski stroški		695	30
inventarja:				inventarja:			
Prejemki		117	—	Nakup inventarja		26	77
terjatev od prodanih posestev:				terjatev od prodanih posestev:			
Sprejemki na kupnini		27	761	Prodane nepremičnine		31	14
pro diversi:				pro diversi:			
Razni sprejemki		57	7873	Razna izplačila		606	413
pristopnine:				obresti hranilnih vlog:			
Vplačila		246	—	Izplačane obresti		624	10
posojilnih obresti:				posojilnih obresti:			
Plačila		40	7190	Vrneni obresti		39	36
tekočih obresti:				tekočih obresti:			
Prejete obresti		50	9913	Izplačane obresti		35	720
efektnih obresti:				meničnih obresti:			
Prejete obresti		60	091	Povrnene obresti		15	75
zamudnih obresti:				obresti prodanih nepremičnin:			
Prejete obresti		10	054	Povrnene obresti		22	50
obresti prodanih nepremičnin:				davkov in pristojbin:			
Prejete obresti		5	755	Plačani davki in pristojbine		31	403
meničnih obresti:				dividend:			
Prejete obresti		33	170	Izplačana dividenda		320	—
upravnega prispevka:				upravnih stroškov:			
Prejemki		17	497	Izdatki		57	080
upravnih stroškov:				efektnih obresti:			
Prejemki		19	521	Izplačane obresti		27	89
Gotovina v blagajni začetkom leta 1910		66	196	Gotovina v blagajni koncem leta 1910		26	477
		439	20683			439	20683
Denarni promet:							
Prejemki		K 43.854.487,83					
Izdatki		43.652.206,28					
		K 87.506.694,11					

Račun zgube in dobička za leto 1910.

Debet		kron	vin.	kron	vin.	Kredit		kron	vin.	kron	vin.
Račun obresti hranilnih vlog:						Račun posojilnih obresti:					
izplačanih		62410	83			prejete obresti leta 1910		407190	29		
kapitalizovanih		851607	—	914017	83	predplačila leta 1909		22806	55		
efektov: kurzna zguba				3765	62	zaostale obresti za leto 1910		223724	19		
inventarja:								653721	03		
odpis				1542	—	zaostale obresti leta 1909	K 153914,09				
davkov in pristojbin:						predplačila za leto 1911	27666,82				
izplačani davki		31403	60			povrnjene obresti leta 1910	3936,53	185517	44	468203	59
zaostali davki		3751	98			tekočih obresti:					
						prejete obresti		509913	49		
v letu 1910 za leto 1909 plačani davki		35155	67	22826	60	izplačane obresti		35720	54	474192	95
upravnih stroškov		12328	98	37558	37	meničnih obresti:					
bilance:						prejete obresti		33170	27		
dobiček				101376	19	predplačila v letu 1909 za 1910		7586	52		
								40756	79		
						povrnjene obresti leta 1910	K 15,75				
						predplačila za leto 1911	5292,32	5308	07	35448	72
						efektnih obresti:					
						sprejete obresti leta 1910		66001	83		
						višeče obresti leta 1910		18645	82		
								84737	65		
						povrnjene obresti	K 2789,58				
						višeče obresti l. 1909 za l. 1910	15882,77	18672	35	60065	30
						zamudnih obresti				10054	17
						upravnega prispevka				17497	04
						pristopnine				246	—
						nepremičnin				3360	17
						obresti od prodanih nepremičnin		5755	15		
						v letu 1909 za 1910 predplačane		342	61		
						zaostale obresti		2626	86		
								8724	62		
						zaostale obresti leta 1909	K 2628,32				
						predplačane za leto 1911	55,04				
						vrnjene obresti	22,50	2705	86	6018	76
				1081086	70					1081086	70

Račun bilance z dne 31. decembra 1910.

Debet		kron	vin.	kron	vin.	Kredit		kron	vin.	kron	vin.
Račun posojil:						Račun glavnih deležev					
na vknjižbo	7182354	70				"	opravičnih deležev			10600	—
" poročstvo	1614659	40		8797014	10	"	braničnih vlog:			11144	—
" tekoči:						"	stanje	20450744	18		
naloženi denar	1546154	33				"	kapitalizovane obresti	851607	—	21302351	18
posojila	8304256	59				"	meničnih obresti			5292	32
	9860410	92		9609074	61	"	davkov in pristojbin			3751	98
pri nas vloženo	241336	31				"	dividend			400	—
terjatve od prodanih posestev				111549	81	"	pro diversi			4925	01
menic				633032	51	"	rezervnega zaklada			48343	88
efektov				1530750	60	"	razpoložnega zaklada			189249	21
nepremičnin				711148	08	"	posebne rezerve za zgube			62719	14 1/4
inventarja				12496	50	"	" " " " " iz hipotek, kupčije			151316	— 3/4
posojilnih obresti:						"	penzijskega zaklada			34778	41
zaostale obresti na vknjižbo	194730	10				"	zgube in dobička				
zaostale obresti proti poročstvu	28954	09				"	dobiček			101376	19
	223724	19		196057	37						
za leto 1911 predplačane obresti	27686	82		18645	82						
efektivnih obresti											
obresti od terjatev prodanih posestev:											
zaostale obresti	2636	86									
predplačane obresti	55	04		2571	82						
blagajne				268477	70						
penzijskega zaklada:											
lastna knjižica 8388				34778	41						
				21926247	33					21926247	33

Služba po predpisih na Primorskem.

Nič več se ne more govoriti, da delajo službo po predpisih zgolj v Trstu. Gibanje se je razširilo že tudi v Pulj in ni izključeno, da prično državni uradniki izvajati službo po predpisih tudi drugod. Gibanje tudi ni več mirno. Iz Trsta se poroča o zelo resnih nemirih.

Boj uradniške vlade z uradniki.

Vlado pričeti boj uradništva v Trstu zelo skrbi. Poročali smo, da huče nastopiti s silo proti uradnikom v boju. A kako naj to stori, ko delajo res uradniki službo tako, kakor je predpisana. Uradniki minisir proti uradnikom neministrom! Visoka birokracija proti nižji birokraciji. V resnosti boja za obstanek velika ironija! Vlada je predvsem zagrozila v strogo vladnem »Fremdenblattu« uradnikom. Članek navaja med drugim: »Marsikaj se je zboljšalo tržaškimi uradnikom. Vlada in ljudsko zastopstvo sta obrala vso pozornost uradništvu in storila, kar je mogla, da se odpomore uradništvu s stanovanjsko preskrbo in z akcijo za pocenjenje živil. Tržaškemu uradništvu pa ni mogla dovoliti 20% draginjske doklade. Nato se pa peča ministrski članek s službo po predpisih in naglaša, da ni prav, ker tolmachi zdaj uradništvo službene predpise drugače, kakor jih je tomačilo pred pasivnim odporom. Drugačno je službeno razmerje državnih kakor zasebnih uradnikov. Temelji namreč na zvestobi, na slovesni prisegi in obljubi. Državni uslužbenec ni samo dolžan, da izpolnjuje predpise, marveč je dolžan, da izvršuje službo tako, da se doseže namen, ki ga hoče doseči država. Izvrševati službene predpise tako, da se zavira, otežkočuje in onemogočuje služba, ne odgovarja disciplinarni odgovornosti. Državna oblast mora nastopiti proti uradniškemu gibanju v Trstu. Ministrski članek nato naglaša, da celo socialno radikalna Francoska ne trpi, da bi se smeli združevati državni uradniki.« — To je naravnost napoved najhujšega boja, a kakor kažejo došla poročila, vladno grožnje ne vplivajo veliko, ker kakor se poroča, se je gibanje zdaj razširilo tudi v Pulj.

Služba po predpisih v Pulju.

Iz Pulja se nam poroča: V torek zvečer so imeli tukajšnji državni uslužbenci sejo po § 2., v kateri je posredovalni odbor odločil svoje mandate z motivacijo, da je bilo celo posredovanje med vlado in državnimi uslužbenci brezuspešno. Nato se je pričel še isti večer pasivni odpor. Čutil se bo pasivni odpor v Pulju osobito pri železnici in na pošti. Ravnateljstvo državnih železnic je že odredilo, da si morajo stranke same izločiti iz vagonov došlo blago. V sredo se še pasivni odpor ni posebno občutil.

Stanje pasivnega odpora v Trstu.

Uradno se poroča, da se je jutraj zamudilo dostavljanje pism za 20 minut. Tudi druge zamude niso bile velike. Največja brzajavna zamuda je znašala z Dunajem 4 in pol ure, z Zadróm pa dve uri.

Vladne potrpežljivosti konec.

Z Dunaja je došlo včeraj v Trst 8 višjih uradnikov železniškega ministrstva, ki so se zvečer posvetovali z voditeljem ravnateljstva državnih železnic in z drugimi višjimi uradniki, kako zlomiti pasiven odpor. Neki višji državni funkcionar (namestnik?) je izjavil, da jutri (t. j. danes) preneha vladna potrpežljivost in da bo nastopila brezobzirno z najstrožjimi sredstvi, da zopet nastanejo normalne razmere. Vlada hoče nastopiti z neizprosno strogostjo in je prepričana, da ji bo pridrla večina državnega zbora, ki dasi podpira uradniške zahteve, le ne more trpeti, da trpe škodo produktivni tržaški stanovi. — Če bo sila zlomila odpor, ni tako gotovo. Pom. rjevalni članek »Fremdenblatta« ni nič učinkoval. Položaj je bil v Trstu včeraj popolnoma neizpremenjen. Vse administrativne odredbe ravnateljstva finančne direkcije, državnih železnic in poštobrzajavnega ravnateljstva niso prav nič omejile pasivne resistance, nasprotno se trdi, da se je pasivni odpor še poostiril. Poznalo se je to osobito pri carinskem postopanju, kjer gre tudi v najnormalnejših razmerah služba počasi naprej. Uradništvo je postopalo natančno, a tudi natančno v mejah svojih strogih predpisov, ki se pri znanem razpoloženju občinstva, ki tako rado vtihotaplja, kljub vsem ministrskim grožnjam ne bodo veliko izpremenili, ker če bi jih izpremenili, bi imela država preveliko škodo pri ukrajanju carine.

Na državnem kolodvoru gre delo zelo počasi naprej. Štirikrat manj napravijo, kakor ob rednih razmerah. Tri do štiri toverne vlake ekspedirajo zdaj iz Trsta s 4 do 5 vagoni. V rednih razmerah odpravijo dnevno na državnem kolodvoru do 300 vožnih listov, zdaj pa največ 60.

Vladne odredbe.

Načelniki vseh departementov se nahajajo v zunanji službi, da lažje nadzirajo, kako delajo službo uradniki in uslužbenci. Uspeha strogo nadziranje pač nima nobenega. Če predstojnik kaj ugovarja, mu prizadeti uradnik odgovori s priučenno frazo, da dela službo tako, kakor je predpisano in da nima pravice delati proti predpisom.

Izgred na državnem kolodvoru.

Predvčerajšnjim ob 6. uri zvečer po končanem delu v skladiščih državnih železnic so se podali uslužbenci domov. V pisarnah je pa še gorela luč, ker je priganjal na delo uradnike in poüradnike novoimenovani kontrolor Inglišch. Ker se ob tem času navadno po uradih ne dela, so železničarji sodili, da se uradniki silijo delati. Vdrli so zato v pisarno in zapolnili iz pisarne vse osebe s kontrolorjem vred. Razbili so tudi eno šipo. Pisarne zato zdaj stražijo policisti — dokler tudi ti ne prično službo po predpisih, ker gre tudi zanje in za njih draginjsko doklado.

Kaj nameravajo storiti proti službi po predpisih.

Dozdaj so prideliili pet uradnikov direkcije prometni službi, pet uradnikov prometne službe pa pozvali v direkcijo. Uradnike sploh premeščajo, a

čimbolj jih premeščajo, timvečja in silnejša je agitacija med uradništvom, naj se vztraja pri pasivnem odporu. Premeščenja sama kot taka v velikem meru ne pomagajo veliko. Služba v Trstu ni povsod enaka in rabi vsak nekaj časa, kaj ima še tako rutino, da se navadi nanjo in mora zato, če tudi ne prostovoljno, delati službo po predpisih. Ne pomaga nič, da morajo delati uradniki čez čas, da morajo delati uradniki službo v svojem prostem času in ne pomaga nič, da višji uradniki sami nadzorujejo, kako da se dela služba, ker končno tudi višji uradniki predpisov pri najboljši volji ne morejo spraviti s sveta in nehoti še sami pospešujejo pasivni odpor, ker so jim predpisi, ki so jih sami izdelavali, prešli v kri in v mozeg.

Trgovine tri dni zapro.

Tržaški trgovski krogi so po pasivni resistenci uradnikov zelo prizadeti. Škoda presega že milijon kron. Pada tudi kredit, ker trgovci ne morejo pravočasno izvesti naročil in se zato mora dobavati blago drugod. Tržaški trgovci zato živahno agitirajo, da če v najkrajšem času ne preneha pasiven odpor, naj se zapro prodajalne tri dni.

Nov škandal v Bosni.

»Hrv. Dnevnik« objavlja na uvodnem mestu nov nezasišlan škandal, ki ga hoče vlada izvesti na korist mažarske agrarne banke. Stvar je ta: Pred letom dni je sarajevska mestna občina vložila na vlado prošnjo za koncesijo k zgradbi električne železnice iz sarajevskega kolodvora v Ilidže. Seveda je priložila tudi načrte. Vladnega odgovora ni hotelo biti. Med tem so pa z vladno vednostjo štirje vladni inženirji, ki so imeli načrte mestne občine pregledati, iste prerisali in prepisali ter po slamanatem možu Langerju zaprosili za koncesijo in jo tudi takoj dobili. Kakor je bilo domenjeno, so potem to koncesijo prodali mažarski agrarni banki! Ministrstvo je namreč naročilo vladi, da mora to koncesijo na vsak način dobiti agrarna banka. Vladni komisar Brodnik, ki je od septembra do decembra lani vodil mestne občinske posle, je pa celo dal dovoljenje, da sme agrarna banka tudi v notranjem mestu polagati tračnice in tako ustvariti konkurenco mestni železnici. V zadnji seji občinskega zastopa so nekateri odborniki radi tega čina interpelirali Brodnika, a ta je rekel, da o celi stvari ničesar ne ve! Minoli teden so se v tej zadevi odpeljali na Dunaj sarajevski župani Čurčić, Mandić in Damjanović.

IZZA VOJAŠKIH KULIS.

Zadnja vaja inomoške posadke je bila zelo naporna. Vojakom so zato pod kaznijo prepovedali, da ne smejo o maršu nič govoriti. Seveda je časopisje zato izvedelo vse podrobnosti. Vojaki so silno trpeli in so morali, dasi izmučeni, nositi strojne puške, opravo in celo si z lopatami delati pota. Šecl ob 6. uri zvečer so došli v dolino, kjer so naložili strojne puške in prtljago konjem. Nato so pa korakali brez odmor naprej. Konji so imeli krvave noge,

vojaki popolnoma premočeno obleko in ozebljene noge. Enega nadlovca, enega četovodjo in enega lovca so morali na saneh prepeljati v Inomost, ker so jim ozeble noge. Drugi dan je obolelo še 18 mož, ki še vsi leže.

DRŽAVNI ZBOR

se skliče 6. ali pa 8. marca. Razpravljal bo o izpremembi društvene postave, o osmih agrarnih resolucijah in o odpravi javnih agentov. Plenarne seje bodo kratke, da lahko reši proračunski odsek proračun. Proračun bi radi rešili še meseca marca. Začetkom aprila prično razpravljati o rekrutni predlogi.

V NEMOČIJI

so naštehi dne 1. decembra lani 64 milijonov 896.881 oseb. Ob zadnjem ljudskem štetju leta 1901 so naštehi 60 milijonov 641.849 oseb.

KRVAVI DOGODEKI OB TURŠKO-TEŠALSKI MEJI.

Iz Aten poročajo, da se potrjuje vest o napadu turških vojakov na grške obmejne stražnike ob turško-tesalski meji. Turki so ubili zavrtno dva grška obmejna stražnika, kmalu nato so pa še tri ujeli, o katerih se doslej še ničesar ne ve. Grške oblasti so uvedle preiskavo.

Ali ste pridobili „Slovenca“ kakkega novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podoba v zrak v mm
22	9 zveč.	737.8	6.3	p.m. zah.	pol. obl.	
23	7 zjut.	740.1	1.0	sl. svzh.	del. obl.	0.0
	2 pop.	738.1	10.2	sl. jizah.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. 5.0°, norm. 0.5°.

Kurzi efektov in menjic.

dne 22. februarja 1911.

Skupna 4½% konv. renta, maj—november	93—
Skupna 4½% konv. renta, januar—julij	93—
Skupna 4-2½% papirna renta, februar—avgust	98-95
Skupna 4-2½% srebrna renta, april—oktober	96-95
Avstrijska zlata renta	115-55
Avstrijska kronska renta 4½%	92-95
Avstrijska investic. renta 3½%	92-55
Ogrska zlata renta 4½%	111-60
Ogrska kronska renta 4½%	91-80
Ogrska investicijska renta 3½%	81-05
Delnice avstrijsko-ogrške banke	19-20
Kreditne delnice	672-25
London vista	240—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-25
20 mark	23-47
30 frankov	19-01
Italijanski bankovci	94-50
Rublji	253 1/4

H. SUTTNER

urar. prva največja domača
exportna tvrdka ur. zlatnine

Tovarniška var-
stvena znamka

„IKO“

Briljanti po nizki ceni.

Ljubljana Mestni trg

in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici.

HRVAŠKI SABOR.

Sejo 22. t. m. otvori ob 11. dopoldne podpredsednik Šuperina. Konstatira, da se je morala seja zopet eno uro kasneje pričeti, ker poslanci ne prihajajo o pravem času. V prihodnje se vsakemu poslancu, ki brez opravičbe pride prekasno, odtegne dnevnik.

Poslanec župnik Zagorac izjavi, da se je iz stenografskega zapisnika prepirčal, da so ga v njegovi odsotnosti v saboru žalili, češ, da je zato šel v Palestino, ker je bil dogovorjen z banom. Alperia na bana, da pove, ako je to res. Radića imenuje lažnivca.

Ker je bilo že prepozno za adresno debato, so se čitale interpellacije; važne so zlasti Novakove (kršč. soc. pravaš). Prva se tiče zahteve, da se v duhovskih semeniščih in pa v učiteljskih uvede temeljit in obširen gospodarski pouk, kajti brez tozadevne pomoči duhovščine in učiteljstva po deželi ne bo mogoče dvigniti kmečkega gospodarstva. Z delom na gospodarskem polju treba ljudstvo dvigniti tudi v moralnem oziru. Odgovarja naučni načelnik Amruš, ki se povsem strinja z interpellantom in pojasnjuje, da se v učiteljskih že sedaj skrbi za agrikulturno izobrazbo. V isto svrhu se vlada dogovarja že tudi s škofijstvom. Novak prigovarja, da dosedanja »vzorni vrti« učiteljski nimajo nobenega pomena, sicer pa jemlje odgovor na znanje.

Druga Novakova interpellacija zadeva ustanovitev vzornih vrtov pri vsaki ljudski šoli. Seveda se morajo dati učiteljem za to potrebna sredstva na razpolago in tozadevno posebno služni naj se odlikujejo z nagrado. Amruš: »Dobro, samo rešite proračun!«

Dalje želi Novak, da se pri vsaki okrajni oblasti ustanovi mesto gospodarskega referenta, ki pa naj ne sedi v kanceliji, marveč gre med ljudstvo. Podban Chavrak pravi, da bi bilo za to treba posebnega zakona. Ob 2. se seja prekine do 5. popoldne.

IZ DELEGACIJ.

Včeraj popoldne je zborovala avstrijska delegacija. Razpravljali so o proračunu zunanjega ministrstva. Stanek in Zavorka sta interpellirala vojnega ministra, ker so v armadi pri ljudskem štetju protežirali nemščino kot občevelni jezik.

Masaryk je seveda moral tudi v včerajšnji seji predavati, ker je kot profesor navajen, da predava. Predvsem se je klanjal mož Italiji, nato je pa zopet in zopet pogreval Friedjungov proces in zahteval, naj delegacija dožene, kdo ima prav, ali on ali Aehrenthal. Vse se je muzalo učenemu predavatelju, ki živi v fiksnih ideji, da ima le on in nihče drugi prav. Možu so kot profesorju zelo kadili, zato pa sodi o sebi, da je tudi dober politik, a tega noče izpoznati, da se muza ves svet, kadar odpre tvornice svojim nepolitičnim govorom.

Zunanji minister Aehrenthal je obžaloval, da Masaryk še vedno sitnari kljub njegovi resni izjavi meseca decembra. Glede na zagrebško veleizdajalsko sodno razpravo je Aehrenthal izjavil, da se je vodila razprava neodvisno od zunanjega ministrstva. Važno je, kar je Aehrenthal izjavil glede na razmere s Srbijo. Po aneksijski krizi so se razmere s Srbijo hitro izboljšale. Normalne politične razmere je izpopolnila sklenjena trgovinska pogodba. Ob krizi odpovedane konvencije so se obnovile. Svetuje končno Masaryku, naj opusti svoje pustolovske obdolžitve, ki ne zadenejo ne zunanjega ministrstva in ne zunanje službe.

Danes zopet zboruje avstrijska delegacija.

OBSTRUKCIJA V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Košutovci so sklenili, da bodo opustili obstrukcijo.

POLOŽAJ V MACEDONIJI.

Splošno označujejo položaj na Balkanu kot skrajno kritičen. Med Albanci, ki so dobro pripravljeni na odločilni boj, delujejo tudi inozemski agenti, zlasti še v sandžaku Novi Pazar. Turške oblasti se trudijo na vso moč, da pomirijo vstaške Albance. Vali iz Skadra biva te dni v Cetinju, kjer se pogaja s črnogorsko vlado o omejitvi izseljevanja Albancev v Črno goro. Vali je konferiral tudi z vplivnimi emigranti, da bi jih pregovoril k povratku v Albanijo, vendar brez uspeha. Albanci so namreč izjavili, da ne verujejo turškemu zafrdilu o amnestiji nič več. Iz Skadra so prišli delegati revolucionarnega odbora za južno Albanijo v Cetinje. Ta odbor se je popolnoma sporazumel z Bolgari glede na prihodnjo pomladansko vstajo. Delegati so informirali emigrante o položaju v Macedo-

za slučaj vstaje v Albaniji. — Iz Carigrada poroča berlinski »Lokalanzeiger«, da je turški vojni minister vnovič zahteval v zbornici nad 1 milijon mark za nakup municije v Nemčiji.

REVOLUCIJA V RUSIJI.

V ruskem časopisu »Novoje Vremja« piše Menčikov z ozirom na sedanje dijaške nemire, o prejšnji splošni revoluciji v Rusiji. V dotičnem članku pripoveduje Menčikov, da je dobil neko pismo iz južne Rusije, v katerem se govori o bližnji železničarski stavki. Ta stavka bo znamenje za proglašitev splošnega štrajka v Rusiji. Menčikov je prepričan, da je izbruh take stavke mogoč to še tem bolj, ker so se tudi leta 1905. dijaški nemiri pojavili pred rusko revolucijo. »Voditelji naše revolucije«, pravi Menčikov, »vedo, da ima tretja duma samo še eno leto obstanka, zato morajo napeti vse moči, da motijo redni tek parlamentarnega življenja in nadomeste primeroma zmerno tretjo dumo z izključno revolucionarno četrtjo.« Menčikov zagotavlja, da bodo revolucionarji izrabili za svojo propagando 50letni jubilej osvobođenja kmetov iz tlačanstva, kakor tudi trideseto obletnico umora cara Aleksandra II. Kakor leta 1905., igrajo po zatrdilih Menčikova tudi sedaj važno vlogo Judje, ki delajo z vsemi močmi na to, da bi z revolucijo omajali državne rente ter na ta način obogateli. — Tri mesece trajajoči dijaški nemiri v Rusiji, se sicer pojavljajo v pomisleka vrednih oblikah, vendar pa niso bili ti nemiri umetno izzvani, kar dokazuje, da so se pridružili dijakom tudi nekateri profesorji. Kakor znano, je zadnje nemire izzval ukaz ministra Kasso, ki je odzval dijakom vsako akademsko svobodo. Kljub protestom mnogih profsorskih kolegijs se ukaz ni preklical. Sedaj so v zadregi vsi: profesorji in ministrski svet. Dijaki sami pa ne morejo skleniti konca stavke, tudi ako bi hoteli, ker se jim je odvzela vsaka zborovalna pravica.

FRANCOSKA MORNARICA.

V mornariškem odseku je izjavil Delcasse, da je francoska mornarica popolnoma sposobna za boj in vredna Francoske.

MEHIKANSKA VSTAJA.

»Sun« poroča o novih zmagah mehiških vstašev. Mehikanski vojaki prestopajo k vstašem. Vstaši nameravajo napasti mehiško glavno mesto.

IZ TURČIJE

dohajajo zelo resna poročila. Mladoturki v državi niso napravili reda. V Arabiji še vedno divja vstaja. Iz Carigrada so odposlali v soboto zopet 3000 mož v Arabijo. Turška vlada razglašča, da so Turki osvojili mesto Hondans. Turki so mobilizirali zopet štiri rezervne letnike.

BOLEZEN ČRNOGORSKEGA KRALJA.

Črnogorski ministrski predsednik dr. Lazar Tomanović brzojavno izjavlja, da je črnogorski kralj zopet popolnoma zdrav in da se vsak dan vozi. Izmišljeno je tudi, da namerava vlada odstopiti.

KORUPCIJA V RUSIJI.

Car je ukazal da se uvede zaradi podkupovanja sodna preiskava proti dvema generaloma, 51 častnikom in 8 uradnikom.

AKTI FERREROVEGA PROCESA,

ki jih bo španska vlada predložila zbornici 10. marca, ko se poslanci zopet zberó k zasedanju, bodo obsegali deset zvezkov, vsak po 1000 strani! Akti dokazujejo, da je bil Ferrer tudi povzročitelj atentata na španskega kralja 1. 1906. Liberalci so za svojega govornika v tej stvari določili bivšega vojnega ministra Luque, ki bo, kakor se že danes naglašča, dokazoval, da so častniki, ki so Ferrera sodili, imeli pred očmi samo obrambo države in človeške družbe pred njenimi sovražniki. Ferrera sploh nobeden več ne brani.

Tehnični učni zavod
za stroj. obr. in elektrotehn., kurjavo in zračbo, železobet. Vstop: jan., april, julij, okt. Ravnat.: profesor Graf in inženir Lohmar.
Bodenbach na Labi.

Zobna krema

KALODONT
Usna voda
519 38

Veletrgovina specerijskega blaga in deželnih pridelkov

ANTON KOLENC

CELJE Graška cesta 22.
(v lastnih hišah).

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konoplje itd. ter sadje sveže in suho. Predivo v vsaki množini se kupi kakor tudi solnate vreče.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega specerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah.

Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom po najnižjih cenah. Nadalje premorem na cele vozove debel po 2-10, droben po 1-40 K 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

St. 4507.

Ustanova za realce.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjeno je eno mesto cesar Franc Jožefovih ustanov za realce v znesku 100 K na leto.

Do te ustanove imajo pravico v Ljubljano pristojni ali ko bi takih prosilcev ne bilo, na Kranjskem sploh rojeni revni dijaki, ki obiskujejo c. kr. višjo realko v Ljubljani.

Prošnje za podelitev te ustanove morajo biti opremljene s krstnim listom, ozir. z domovnico, potem z ubožnim listom ter s šolskim spričevalom zadnjega semestra in jih je vlagati do 15. marca t. l. pri šolskem ravnateljstvu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 14. februarja 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

Zlatnina

srebrnina, dragulji v raznovrstnih okusnih vzorcih in po priznanih nizkih cenah. — Za

Ženine in neveste

velika izbira ur, prstanov, uhanov, verižic, obeskov, zapestnic, raznega namiznega orodja, cvetličnih vaz i. dr.

I. VECCHIET

zlatar nasproti glavne pošte
Ljubljana, Selenburgova ul.
Lastna delavnica. — Nakup in zamena stare zlatnine in dragih kamenja.

Želodčne kapljice

lekarnarja C. BRADY, prej

Marijacejske kapljice imen., s sliko

Marijacejske Matere Božje kot var-

sivno znamko

so najboljšje, nad 30let preiskušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd.

Varuje naj se pred podobno glasečimi ponarejanji in pazi naj se na zraven stoječo varstveno znamko s podpisom: C. Brady

Dobi se v lekarnah — Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady, Dunaj 1, Fleischmarkt 2/4-2. 6 steklenice za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4-50 franko. 3287

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšje sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Več mladih delavk

543 sprejme

== tovarna vrečic ==
Ljubljana, Metelkova ulica šte. 7.

564 3

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

v hiši Zadrúžne zveze, Dunajska cesta 32 (nasproti Bavarskemu dvoru v bližini mitnice).

Hranilne
vloge obre-
stuje po

4 1/4 %

brez
odbitka.

Vložne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar. — Posojila na zemljišča daje po 4 3/4 0/0 in 5 0/0. — Daje posojila na amortizacijo na vsak poljuben načrt, dalje na menice in vrednostne papirje.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne.

Za varnost vložnega denarja jamči 21 kmečkih občin z vsem premoženjem in davčno močjo. Vsaka špekulacija z vloženim denarjem je po pravilih odobrenih od c. kr. dež. vlade izključena, zato je denar v hranilnici popolnoma varno naložen in se ni bati nobene izgube.

Hranilne
vloge obre-
stuje po

4 1/4 %

brez
odbitka.